

Рецензія

кандидата педагогічних наук, доцента

Степанової Людмили Василівни

на дисертаційне дослідження **Хуан Юйсі**

на тему «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору»,

подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії

в галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка

за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

1. Актуальність теми дисертаційної роботи зумовлена зростанням у сфері мистецької педагогіки теоретичного та практичного інтересу до проблеми підготовки майбутніх педагогічних працівників до виконання культурно-просвітницьких функцій. Перш за все, це пов'язано з тим, що останнім часом у світовому суспільстві все більш нагальними стають питання щодо пошуку шляхів налагодження взаєморозуміння між країнами та суспільствами задля їх мирного плюралістичного існування. Головною підставою для останнього є цілеспрямованість до компромісного вирішення соціально-економічних та політичних суперечностей, залагодження непорозумінь, що виникають на тлі світоглядних розбіжностей, відмінностей морально-етичних орієнтирів, менталітетів та культурних традицій. Нагальність означених питань спричинює потребу у вихованні молодого покоління в дусі толерантного ставлення до інакшості світоглядних позицій, плюралізму політичних поглядів, культурного різноманіття тощо. Цілком логічною є думка, що підґрунтям для оптимального вирішення цих складних питань є обізнаність у культурі та історії народів світу, прагнення до розуміння їхньої специфіки та самобутності.

В умовах сьогодення є вкрай необхідним усвідомлення важливості будь-якої національної культури, розуміння, що культура й мистецтво усіх народів світу являють собою найцінніший скарб людства, і тому прилучення нових поколінь до універсальних цінностей національної та світової культури є одним з першочергових завдань сучасної мистецької освіти. Отже перед сучасною науково-освітньою спільнотою постає низка завдань щодо культивування в суспільстві та в освітньому середовищі ідей мультикультурності, виховання молоді генерції в дусі толерантного й шанобливого ставлення до різних культур світу, з їх самобутністю, духовними цінностями, відмінністю у світоглядних переконаннях. Одним з дієвих шляхів є прилучення нових поколінь до цінностей того чи іншого народу через пізнання його художньо-творчих традицій, і зокрема пісенного фольклору, як духовного джерела для кристалізації національно-своєрідного світогляду та безцінної скарбниці, набутої в ході художньо-ментального досвіду.

Зазначене свідчить, що тема дисертаційного дослідження Хуан Юйсі «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-

педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору» є актуальною й своєчасною з наукової й практичної точки зору.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Обрана дисертантом Хуан Юйсі проблема має високий ступінь достовірності результатів дослідження, що підтверджується методологічною та теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій представленої роботи, ґрунтовним теоретичним аналізом основних понять за темою дисертації. Специфіку феномену «культурно-педагогічна трансмісія» у роботі послідовно розкрито крізь призму уточнених дефініцій: «етнокультура», «трансмісія народної музичної традиції», «культурна трансмісія». Означений феномен у дослідженні розглядається як цілісний процес передавання в освітньому середовищі мистецького, зокрема – етнокультурного та етнопедagogічного, досвіду, з метою формування в особистості національного світогляду, засвоєння й творчого використання духовних цінностей, морально-етичних норм та фольклорних традицій національної культури.

Автором також уточнено зміст головного поняття дослідження «підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору» як системи спеціальної організації освітньої діяльності здобувачів у педагогічному закладі вищої освіти, що забезпечує формування методичного й вокально-виконавського досвіду та комплексу специфічних особистісних якостей, ціннісних пріоритетів, етнопедagogічної та національно-музичної спрямованості, етнокультурної ерудованості, фахової компетентності у сфері музичного мистецтва та креативності у використанні пісенного фольклору у власній педагогічній практиці».

Обґрунтовано структуру ключового феномену в єдності компонентів: мотиваційно-аксіологічного, етнокультурно-гностичного, музично-компетентнісного, творчо-практичного. Розроблено методологічне забезпечення дослідження на тлі парадигмальної ідеї етнокультурного підходу та підставі основних положень персоніфікованого, компаративного, синергетичного та інноваційного підходів. Представлено авторську методику педагогічної діагностики рівнів підготовленості здобувачів вищої освіти – майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору, здійснену на засадах мобілізаційно-спонукального, етно-когнітивного, вокально-методичного, креативно-діяльнісного критеріїв з відповідними показниками. Діагностичний апарат є коректним і дозволяє вирішити завдання діагностичної методики.

У дисертації докладно представлено поетапно організовану дослідно-практичну роботу, відповідно до обґрунтованих педагогічних умов, а саме: активізація відповідальної позиції щодо формування в сучасній шкільній молоді художньо-ціннісного ставлення до народно-пісенної творчості; стимулювання до поглиблення мистецької й методичної озброєності в галузі освоєння фольклорно-пісенних традицій; зорієнтованості змісту підготовки на

творче врахування особливостей музично-пізнавальної діяльності й смакових орієнтирів учнів нової генерації. У процесі формувального експерименту дисертантом застосовано низку оригінальних форм, цифрових і дистанційних технологій, методів, творчих завдань. Особливістю представленої методики є те, що вона має системний та інтегрований характер, враховує запропоновані умови й спирається на розроблені принципи реалізації наукових підходів, які слугують методологічним підґрунтям дослідження.

Структура дисертації логічна і включає: анотацію, три розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел, додатки. Загальний обсяг роботи – 263 сторінки, з яких основного тексту – 180 сторінок.

3. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вперше: а) запропоновано оригінальне розв'язання проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору; б) визначено сутність культурно-педагогічної трансмісії та обґрунтовано структуру підготовленості до її здійснення в єдності мотиваційно-аксіологічного, етнокультурно-гностичного, музично-компетентнісного й творчо-практичного компонентів; в) запропоновано методологічне забезпечення формувального процесу на засадах врахування парадигмальних настанов етнокультурного, персоніфікованого, синергетичного, компаративного та інноваційного наукових підходів, а також принципів їх реалізації в освітньому процесі; г) схарактеризовано педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до культурної трансмісії засобами пісенного фольклору; д) уточнено форми музично-пізнавальної й організаційно-проектної діяльності, оволодіння якими уможливить успішне вирішення вчителем завдань культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору в процесі викладання уроків музичного мистецтва та в позакласній роботі.

4. Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих публікаціях, захищених за темою дисертації.

Основні положення й результати дослідження дисертації висвітлено у 8 публікаціях, 6 з яких – у співавторстві; з них 4 статті надруковано в наукових фахових виданнях України та 4 – апробаційного характеру, видані українською мовою.

5. Практичне значення результатів дослідження полягає в розробленні діагностичної методики виявлення рівнів підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до культурної трансмісії засобами пісенного фольклору, використанні пропонованих методів і технологій організації освітнього процесу з метою виховання в особистості шанобливого та особистого, ціннісно-зацікавленого ставлення до пісенного фольклору в музично-педагогічних закладах різного освітнього рівня; у можливості застосування педагогічних форм і методів в різних умовах здійснення освітньої й музично-просвітницької діяльності – у позакласній і позашкільній музично-педагогічній

роботі, під час підвищення кваліфікації майбутніх учителів музичного мистецтва та їхнього фахового самовдосконалення.

6. Зауваження та дискусійні положення до дисертації.

Відзначаючи наукову вартість і практичну значущість дисертаційного дослідження Хуан Юйсі, слід висловити певні зауваження/побажання.

1. У дослідженні надано коректне й доречне обґрунтування критеріально-діагностувального апарату й представлено вдале схематичне його відображення у вигляді таблиці відповідності критеріїв й показників компонентами досліджуваного феномену. Але варто було б ввести в таблицю відібрані методи діагностики.
2. У роботі представлені музичні твори для аналізу здобувачами в процесі діагностування в них міри володіння аналітико-інтерпретаційними вміннями. Було б доцільним обґрунтувати вибір саме цих музичних прикладів.

Зазначені вище зауваження й побажання не впливають на загальну позитивну оцінку виконаної Хуан Юйсі дисертаційної роботи, якій притаманні оригінальність авторської методики, доцільність педагогічних принципів і умов, оригінальність застосованих методів і технологій підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору, наукова новизна, високий теоретико-методологічний рівень.

Висновок. Дисертаційна робота Хуан Юйсі «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до культурно-педагогічної трансмісії засобами пісенного фольклору» є завершеним науковим дослідженням, виконаним автором самостійно на актуальну тему.

Дисертантом отримано нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має значення для розвитку теорії та методики музичної освіти. Дослідження в повному обсязі відповідає вимогам академічної доброчесності.

Дисертаційна робота Хуан Юйсі відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор, Хуан Юйсі заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент –
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри музичного мистецтва і хореографії
Південноукраїнського національного
педагогічного університету
імені К.Д. Ушинського

Людмила СТЕПАНОВА